

KIRSI PIHA

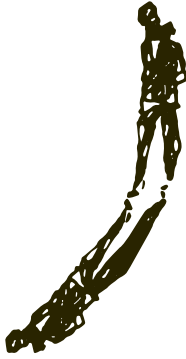

MUUKALAISIA

Kuinka toisen ymmärtämisestä tuli niin vaikeaa?

WSOY

KIRSI PIHA

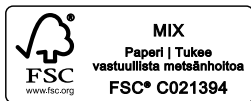

MUUKALAISIA

Kuinka toisen ymmärtämisestä tuli niin vaikeaa?

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© KIRSI PIHA JA WSOY 2024
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-48727-3
PAINETTU EU:SSA

SISÄLLYS

Aluksi – Pinkillä tussilla	9
-----------------------------------	---

Osa I

– Minä olen oikeassa ja sinä olet paha	17
---	----

Minä olen	19
-----------	----

Kirje	35
-------	----

Oliko hän rasisti?	40
--------------------	----

Sinivalkeisin siivin suoraan helvettiin	59
---	----

Vielä yksi kivi	74
-----------------	----

Katse	86
-------	----

Henkilökohtaista	91
------------------	----

Osa II

– Meidän joukkue on parempi kuin teidän joukkue	103
--	-----

Tuvan penkillä	105
----------------	-----

Muukalaisuuden anatomia	107
-------------------------	-----

Häpeä	126
-------	-----

Voiko kahta joukkuetta kannattaa yhtä aikaa?	133
--	-----

Vapaus	155
--------	-----

Ennen ei ollut kunnollista	156
----------------------------	-----

Näkökantoja	171
-------------	-----

Osa III

– Epätoivon huutokauppa 173

Puhekuplat 175

Ihmiskoe 177

Yksin 197

Jutellaanko? 199

Yritin elää, mutta huomioni kääntyi muualle 218

Klikkiotsikot tekevät meistä tyhmiä 223

Osa IV

– Yhteinen tulevaisuus 233

Uteliias tila 235

Toisena 241

Miksi happinaamarivertaus sopii

huonosti muualle kuin lentokoneeseen? 247

Yhteisestä tarinasta yhteisiin kohtaamisiin 255

Ja he elivät onnellisina elämänsä loppuun asti? 274

Lopuksi – Jokainen on perhonen 281

Kiitokset 287

*Tämä kirja on omistettu sille osalle meistä – jonka uskon
asuvan jokaisen sisällä – joka haluaa ja jaksaa käydä
toiveikkaita ja parempaan ymmärrykseen vieviä keskusteluja
toisten ihmisten kanssa.*

ALUKSI PINKILLÄ TUSSILLA

Kannan lompakossani pientä, ruttuista, jo vähän taitoskohdista hapertunutta lappua, onhan se melkein 20 vuotta vanha. Lappuun on kirjoitettu pinkillä tussilla hoipertelevia sanoja: »Äiti mä haluan sopia joten mä pyydän voisitko sä/tulla jossain vaiheessa mun huoneeseen koska musta on tosi inhottavaa olla riidoissa joten kun on niin vaikeaa puhua kun on kaks mua vastaan tai ainakin musta tuntuu siltä jote mä pyydän sua ANTEEKSI kovasti.»

Lappunen on tyttäreni kirjoittama, olisiko hän ollut 6–7-vuotias. Jonkin erimielisyyden tiimellyksessä hän kii-vastuksissaan poistui huoneeseensa ja paiskasi ovensa kiinni. Oltuaan siellä jonkin aikaa hän kävi heittämässä lapun olo-huoneen lattialle ja pakeni takaisin huoneeseensa. Sanomat-takin on selvää, että sopu syntyi heti. On inhottavaa olla riidoissa.

Lappu oli silta ymmärrykseen. Se oli kurottamista ja yrity-s saada aikaan se pieni aukko, jossa toisen ymmärtäminen on mahdollista. Kuten Leonard Cohen lauloi: »There is a crack, a crack in everything. That's how the light gets in.» Todellisuudessa sellainen aukko pitää rakentaa, siihen pitää olla halua.

Omaa lasta on helppo ymmärtää. Tahto siihen on vahva. Entä muut ihmiset? Puoliso, veli, serkku, naapuri, työkaveri, bussipysäkillä vieressä seisova ihminen, toisesta kaupungista tai maasta kotoisin oleva?

Säilytän lappua monesta syystä.

Haluan kantaa tyttäätä mukanani, hänen haavoittuvuuttaan ja avoimuuttaan, uskallustaan ja herkkyyttään. Nyt parikymmppisenä aikuisena hänen tehtävänä on ollut kasvaa irti vanhemmistaan, luoda oma persoona ja elämä. Samalla lapsi muuttuu hie-man muukalaiseksikin vanhemmilleen; jonkun lapsesta omaksi ihmiseksi, jolla on oma mieli ja elämä, sisäinen ja ulkoinen.

Haluan muistuttaa itselleni, että se sama ihminen, joka nyt itsevarmasti tekee päätöksiä ja on aikuinen, on edelleen myös tuo pinkkiä tussia käyttänyt pieni ihminen. Ajattelen, että kannamme kaikki herkkää ja haavoittuvaista pientä itseämme mukana, vaikka useimmiten piilotamme sen menestyksekkäästi. Pystyisikö sen muistamaan silloin kun joku meille vieras ihminen tekee jotain pöyristyttävää?

Toiseksi lappunen muistuttaa luottamuksen arvosta. Jos yhteisössä, oli se sitten perhe tai laajempi joukko, on olemassa perusluottamus, on helpompi keskustella (tai kirjoittaa) ja sopia, ymmärtää toista. Perheessä luottamus on ainakin yhteistä historiaa, hyvää tahtoa, rakkautta ja toisen auttamista. Perheellä on yhteinen missio. Jos ei muuta niin selvitä yhdessä erinäisistä arjen askareista. Juhlia jokaisen omia ja yhteisiä pieniä ja isoja merkkipäiviä ja saavutuksia. Kantaa taakkoja.

Yhteiskunnan kokoisessa yhteisössä vaatimus rakkaudesta tai auttamisesta, yhteisestä missiosta puhumattakaan tuntuu epärealistiselta. On kaunis ajatus, että rakastaisimme kaikki toisiamme, mutta ehkä silti käytännössä vaatimus on utopiaa. Voisimmeko kuitenkin edes sietää toisiamme? Onko meillä

luottamusta toisiimme tai siihen yhteiseen yhteiskuntaan, jota rakennamme tai jossa joudumme elämään satuttuamme nyt jakamaan samaa tilaa ja valtiota?

Kolmanneksi mielestäni tyttäreni on nero (tiedän, kaikkien tyttäret ovat neroja!) eikä ole ihme, että hän nyttemmin opiskelee psykologiaa. On hämmästyttävää, että lapsi pystyy jo tuossa iässä refleктоimaan selkein sanoin joukkoon kuulumista ja ulkopuolisuuden tunnetta. Vaikka ulkopuolisuus ei olisi lopullisesti totta, kuten perheen tapauksessa, se tuntuu voimakkaasti siltä. Ihminen voi huonosti, kun hän kokee olevansa muukalainen. Niin voi yhteisökin.

Professori ja historiantutkija Yuval Noah Hararin mukaan emme olisi ihmiskuntana edes enää olemassa, jos meillä ei olisi halua ja kykyä sosiaaliseen kanssakäymiseen ja yhteistyöhön. Samoin ajatteli jo 100 vuotta ennen Hararia filosofi John Dewey, joka oman aikansa yhteiskunnallisissa keskusteluissa oli sosiaalidarwinismin vastustajia. Elinkamppailussa menestyminen ei vaadi toisten olioiden voittamista tai niiden tuhoutumista. Ihmisen eloonjääminen, kuten muidenkin olioiden, riippuu siitä, missä määrin kykenemme luomaan uusia toimivia vuorovaikutussuhteita muihin olioihin. Niin ihmisiin kuin vaikkapa eläimiin ja luontoon.

Toisen ymmärtämisessä ei siis ole kyse mistään »tunnehötöstä». Se on ihmiskunnalle elämän ja kuoleman kysymys. Tämän muistaminen tuntuu erityisen tärkeältä juuri nyt, kun maailma vaikuttaa kiihtyvällä tahdilla liikkuvan suuntaan, jossa törmääminen niin ajatusten, ihmisten kuin valtioidenkin välillä johtaa yhä vakavampiin seurauksiin.

Muukalaisuuden tunne vahingoittaa meitä ihmisinä.

60-luvulla vaikuttaneen lastenlääkärin ja psykoanalyytikon Donald Winnicottin mukaan rakennamme identiteettiämme

aina muihin peilaten. Hänen näkemyksensä mukaan psyyke kehittyy voimakkaasti vuorovaikutuksessa. Ihmisen minuu ei löydy yksilöstä itsestään sellaisenaan vaan on aina osa sosiaalista kontekstia, toisin sanoen identiteetti syntyy siitä, millaisessa vuorovaikutuksessa ihminen on ollut ja edelleen on.

Psyyke on luonteeltaan ihmistenvälinen ja sosiaalinen.

Emme siis ole itsenäisiä yksilöitä, jotka jotenkin löytävät tavan ymmärtää toisiaan vaan itse asiassa yhteisönä radikaalisti toisiimme ja toistemme identiteettiin vaikuttavia olentoja. Karkeasti sanoen, se mitä minä olen, sinäkin olet.

Oma kokemukseni puoltaa tätä ajattelua. Ihminen on monenlainen, eri ihmisten kanssa vuorovaikutuksessa ilmenee erilaisia persoonia. Tuntuu siltä, että tällä hetkellä emme riittävästi ruoki sellaista vuorovaikutusta, jossa itsestämme ja muista tulisi esiin parhaat puolet. Siihen on monenlaisia syitä, joita tässä kirjassa pyrin hahmottamaan.

Luottamus toisiimme ja toistemme edes jonkinasteinen ymmärtäminen on edellytys sille, että meillä on toimiva yhteisö, yhteiskunta, naapurusto tai edes uimahallijono. Merkityksellinen elämä taas suorastaan edellyttää muita ihmisiä, kuulumista johonkin itseään isompaan. Meillä on voimakas sisäinen tarve kuulua joukkoon tai yhteisöön. Me pariudumme, perheydymme ja rakennamme ystäväpiirejä. Me olemme osa koulun vuosikurssia, työporukkaa, padel-jengiä, kirjallisuuspiiriä tai puoluetta.

Kun sosiaalinen yhteys katkeaa, ihminen järisee.

Joukkue tai joukko voi myös ohjautua epätoivottavaan suuntaan. Joukkueidentiteettiin liittyy lojaliteettia mutta helposti myös hiljentämistä. Ainoa tapa välttää polarisoitumisen ansa on pystyä tarkastelemaan myös omaa joukkoaan,

viiteryhmäänsä, ulkopuolisin silmin. Astuessaan ulos ryhmän hegemoniasta ottaa kuitenkin ison riskin. Ajattelen, että aikamme iso ja ajankohtainen kysymys on se, kuinka olla osa yhteisöä ja toisaalta, kuinka säilyttää minuus, joka mahdollistaa jatkuvan kyseenalaistamisen? Kuinka siis olla rakentamatta törmäköitä muureja joukkueiden ympärille havaiten lopulta olevansa ahtaassa vankilassa mahdollisesti vielä joukon kanssa, jota ei enää oikein edes tunne omakseen?

Tämä kirja on yritelmä ymmärtää muukalaisuutta ja meikäläisyyttä sekä niitä – niin inhimillisiä kuin yhteiskunnallisiakin – mekanismeja, jotka estävät tai mahdollistavat toistemme ymmärtämistä. Tai edes sietämistä. Tuntuu siltä, että sen sijaan, että etsisimme jotain yhteistä, on yksinkertaisempaa valita leiri ja jakaantua muukalaksiin ja meikäläisiin.

Käytän kirjassa hävyttömästi aikaa itseeni. Teoreettisia viitekehyksiä modernin elämän ymmärtämiseksi on jo paljon ja niitä julkaistaan kiihtyvällä tahdilla. Pyrin itse pysymään inhimillisellä tasolla: siinä miltä asiat tuntuvat. Usein ristiriitaisilta.

Ehkä ratkaisu onkin oikeassa olemisen tai ratkaisemisen sijaan ristiriidan sietäminen. Se vasta vaikeaa onkin sille, joka haluaa ymmärtää asiat mieluiten nopeasti ja työntää ne soveliaisiin kategorioihin, yksinkertaisimmillaan hyviin ja pahoihin.

Kun ihminen joutuu järjestykseen, se ei usein näy ulkopuolelle. Piilotamme haavoittuvaisuutemme, epävarmuutemme ja kipumme ja pistämme jalkaa toisen eteen. Silti yksityisissä keskusteluissa voi havaita, että koemme kipua siitä, että tunnumme ajautuvan vastakkaisiin joukkueisiin yhä pienemmistä ja merkityksettömimmistä syistä. Arki tuntuu politisoituneen ja jokainen arkinen päätös tuntuu elämän ja kuoleman valinnalta. Jos en tänään pysäytä ilmastonmuutosta, olen ihmisenä

epäonnistunut. Lopulta emme löydä enää mitään yhteistä vain sen takia, että toinen meistä syö lihaa ja toinen on vegaani.

Aikana, jolloin näennäisesti kommunikoimme ja viestimme enemmän kuin koskaan, on paradoksaalista, että toisen ymmärtämisestä on tullut yhä vaikeampaa. Jakaannumme leireihin ja leireissämme alamme kuvitella toisessa leirissä majailevista kaikenlaista. Kun meillä ei tunnu olevan yhteistä, toisesta tulee oikeastaan jopa vaarallinen.

Ihminen on lähtökohtaisesti heimoutuva ja haluaa olla tykätty. Joukossa hän syyllistyy helposti yksinkertaistamaan ja työntämään toisia laatikoihin, joiden päällä on yksiulotteinen määrite: vihervassari, fasisti, nainen, audimies, metsästäjä, vegaani, missi, uskovainen, konservatiivi, maalainen. On vaikeaa suhtautua toiseen ihmiseen moniulotteisena persoonana, joka voi olla montaa erilaista ja ristiriitaista asiaa yhtä aikaa. Näemme toisen yksinkertaistaen ulkoapäin ja itsemme moniulotteisena sisältäpäin.

Ei ihme, että toisen ymmärtämisestä on tullut niin hankalaa. Vai onko se aina ollut?

Politologi ja kirjailija Yascha Mounk tuntuu väittävän kirjassaan *Identity Trap*, että ihminen on lähtökohtaisesti niin ennakkoluuloinen erilaisuudelle, ettei sellaisen yhteyden ja luottamuksen rakentaminen ole mahdollista, mihin globaali yhteiskunta perustuu.

Mutta mitä jos Mounk on väärässä? Mitä jos ihminen pysyykin hämmästyttäviin asioihin?

Pitkään uskottiin, että ihmiselle on fyysisesti mahdotonta alittaa 10 sekuntia 100 metrin juoksussa. Kunnes Jim Hines 14. lokakuuta vuonna 1968 (joka sattumalta muuten oli 1-vuotissyntymäpäiväni) juoksi 100 metriä aikaan 9,95 sekuntia. Oliko Hines poikkeus, yli-ihminen? Kesti melkein 10 vuotta ennen

kuin Silvio Leonard seuraavana alitti 10 sekunnin haamurajan. Sen jälkeen tahti tiivistyi. Tätä kirjoittaessani 10 sekunnin rajan on alittanut jo lähes 200 juoksijaa. Se mikä oli mahdotonta, muuttuikin mahdolliseksi.

Kyse ei ollutkaan fysiikasta tai luonnonlaeista. Kyse oli asenteesta, treenaamisesta ja uskomisesta siihen, että mahdoton on mahdollista. Voisiko sekin siis olla vain oman uskomusmaailmamme tulos, että jakaannumme muukalaisiin ja meikäläisiin? Ja jos näin on, kuinka sitä voisi muuttaa? Treenaamalla? Ehkä.

Jos lisäämme vastakkainasettelua erilaisuuden kanssa meistä tulee lopulta kaikista muukalaisia jostain näkökulmasta.

Sadan metrin juokseminen alle 10 sekuntiin ei ole mahdotonta, mutta ei se ole helppoakaan. Toisen ymmärtäminen ei ole mahdotonta, mutta ei se ole helppoakaan. Siihen liittyy paljon yleisinhimillisiä haasteita, joukkoutumiseen liittyvää dynamiikkaa ja teknologiseen kehitykseen liittyviä mahdollisuuksia ja ongelmia.

Filosofi Esa Saarinen sanoittaa ihmisyyttä ja ihmisten yhteenkietoutumisen filosofiaa hienosti: olemme toistemme ympäristö. Olemme yhteisönä velkaa toisillemme – ja itsellemmekin – sen, että pyrimme olemaan yhteisesti parempi, ymmärtäväisempi ympäristö. Se edellyttää toisen kokemuksen syvällistä ymmärtämistä, tietoista halua astua oman kuplan ulkopuolelle katselemaan asioita eri näkökulmasta.

Alkukesästä 2024 istun filosofi Kai Alhasen kanssa kahvilassa ja pohdimme sitä, onko aidon dialogin mahdollisuus jo mennyt, onko liian myöhäistä. Sitä ei kukaan oikeastaan voi tietää. Globaali todellisuus tuntuu etenevän kohti räjähdystä, poliittinen keskustelu on jo saavuttanut älyllisen umpikujan. Silti. Kaikkeen ei voi vaikuttaa, mutta omiin kohtaamisiini voi.

Olisiko mahdollista kaivaa taskusta se pinkki tussi ja alkaa piirtää siltaa kohti valoisampaa yhteistä todellisuutta?

Lopulta toisen ymmärtäminen on valinta. Kuinka siis tehdä enemmän ymmärrykseen tähtääviä valintoja? Ehkä se lähtee siitä, että ymmärtää itseään.

Helsingissä, elokuussa 2024

OSA I

MINÄ OLEN OIKEASSA JA
SINÄ OLET PAHA

*I am not one person; I am many people; I do not
altogether know who I am.*

VIRGINIA WOOLF: THE WAVES

MINÄ OLEN...

Beaglemaisena sekarotuisen samettikorvaisen Moten katseessa isäni näkee pelkoa ja alistumista.

Koira ei osaa mielistellä, kaunistella tai muutoin manipuloida. Koiran katse ei arvioi sitä, onko ihminen muuttunut tai voiko tämä muuttua. Koira tarkastelee tilannetta puhtaasti sen tiedon varassa, joka sillä kyseisellä hetkellä on. Tieto koostuu siitä, kuinka sitä on kohdeltu. Koiran katse on peili, joka ei valehtele. Ilme ei anna toivoa omasta muuttumisesta. Kun inho itseä kohtaan koiran katseesta vahvistuu, se paisuu niin valtavaksi, että viha on pakko kohdistaa itsen ulkopuolelle eli peiliin. Tässä tapauksessa koiraan.

Tarkastelen tapahtumaa piilossa. Viattoman koiran lyöminen tuntuu ehkä jopa vielä julmemmalta kuin se pelko, jota koko perhe kannattelee usein isän ollessa kotona. Isä pystyy raivoon ja väkivaltaan ja toisaalta katuu sitä aina seuraavana päivänä. Kuin kaksi eri ihmistä. Tavallaan ehkä onkin.

Humalassa isä oli muukalainen. Arvaamaton, pelottava, epäluotettava, toinen.

Osasimme piiloutua valehtelemalla; teeskentelimme ja käyttäydyimme kuin emme huomaisi tuota muukalaista, joka oli ottanut isän fyysisen muodon. Piilotimme pelon. Leikimme normaalia, vaikka tilanteesta oli leikki kaukana.

Yritimme muuttua näkymättömiksi. Koiran ongelma on, ettei se pysty teeskentelemään. Jokainen kohtaaminen isän kanssa vahvistaa koiran pelkoa ja pelko taas sitä katsetta, joka saa isän uudelleen raivoon. Koira osaa lukea toisen mieltä vain peilaten menneisyyteen.

Kaikesta huolimatta olen itse yrittänyt peilata näkökulmaani isästä useamman peilin kautta. Sitä peilaamista olen tehnyt kohta 50 vuotta suhteessa kuolleeseen isään. On mahdollista, että oma henkilöhistoriani ja halu ymmärtää omaa läheistä on antanut halun pyrkiä ymmärtämään toista. Ihminen on aina montaa, usein jopa yhtä aikaa.

Alkoholiperheen lapsilla on usein keskenään samankaltaisia kokemuksia. Elämäkertakirjastaan *Sontag – Her Life And Work* Pulitzer-palkittu Benjamin Moser piirtää Susan Sontagista rehellisen oloista kuvaa. Yksi niistä liittyy alkoholistiäitiin. Alkoholistin lapsena Sontagin koko elämää kuvasi erikoinen ristiriita: halu olla näkyvä ja näkymätön yhtä aikaa. Toisaalta olla piilossa, näkymätön ja toisaalta vimmainen halu saada huomiota, olla näkyvä. Moserin mukaan tämä on tyyppillistä alkoholiperheen lapselle.

Kun isä tuli kapakasta kotiin, piti olla varuillaan. Kun isä oli humalassa, hän oli pelottava, arvaamaton, impulsiivinen. Kun isä oli juonut, hän muuttui aggressiiviseksi, mitä tahansa voi tapahtua ja tapahtuikin. Lapsena oleellisimpia selviytymiskeinoja oli ymmärtää milloin olla näkymätön ja milloin näkyvä. Kuinka piiloutua olemattomaksi, huomaamattomaksi, sellaiseksi, joka ei millään mahdollisella tavalla ärsytä tai provosoi. Piti oppia ennustamaan säätilaa, lukemaan ihmisen mieltä.

Kehityin siinä taitavaksi. Väitän usein – mikä ärsyttää läheisiäni – että arvaan heidän mielialansa jo ennen kuin he itse ovat siitä tietoisia. Luen ihmisen mikroilmeitä kuin kauppalistaa

ja teen johtopäätöksiä menusta, joka on tulossa. Kun kävelen huoneeseen, aistin sen ilmapiirin nopeasti. Kun tyttärelleni tapahtuu jotakin ja hän kertoo siitä, olen välittömästi miettinyt, miltä hänestä tuntuu ja mihin se johtaa. Olen sieni, joka imee itseensä tunnetilat. Olen tarkkailija, joka kerää kaikki ympärillä olevat emotionaaliset vihjeet, jotta voi ennustaa, mitä seuraavaksi tapahtuu.

Kuten Sontagilla, minulla on niin voimakas piilevä tarve piiloutua, että ystäväni totesi jo monta vuotta sitten, ettei tajua, kuinka hänen ystäväpiiristään juuri minä olin julkisessa ammatissa. »Ethän sä voinut 12-vuotiaana edes mennä R-kioskille yksin!« Totta. Lempisarjani niihin aikoihin oli *Näkymätön mies*. Ja vielä nimenomaan siinä alkuperäisessä versiossa, jossa David McCallumin näyttelemä näkymätön mies tulee näkymättömäksi aina riisuessaan. Toisin sanoen; oliko hän lopulta aidosti itsenään kukaan?

Tove Janssonin legendaarinen novelli *Näkymätön lapsi* selittää ihmisen tarvetta olla näkymätön.

Muumiperhe saa vieraakseen tätinsä kaltoin kohteleman tytön, Ninnin, joka on muuttunut näkymättömäksi. Muumipappa haluaa pragmaattikkona viedä Ninnin lääkäriin. Sen sijaan Muumimamman mielestä näkymättömyyden pohjalla saattaa olla ennemminkin psykologinen syy: Ninni ehkä haluaa olla näkymätön.

Itse ajattelen, että Ninnillä on enemmän *tarve* kuin halu näkymättömyyteen. On ollut hyödyllistä muuttua näkymättömäksi.

Muumiperheen ystävällisyys kuitenkin houkuttelee ensin Ninnin tassut näkyviksi. Toistaiseksi minuus on kuitenkin hataralla pohjalla, jos joku edes mainitsee ikävän tädin, tas-

sut häipyvät näkyvistä. Kun puheenaihe taas vaihtuu, tassut ilmestyvät jälleen näkyville. Kun Ninni vahingossa pudottaa omenahillopurkin ja muut kääntyvät katsomaan häntä, tassut muuttuvat taas näkymättömiksi. Kun Muumimamma vakuuttaa, ettei ole mitään hätää, niin paitsi tassut, myös jalat ja mekon alaosa muuttuvat näkyviksi.

Niin kauan kuin näkymättömyys on turvallisempaa, Ninni pysyy näkymättömänä.

Luonne pysyy edelleen tiukasti piilossa. Ninni on tottelevainen ja mukautuvainen ja pyrkii tekemään kaiken odotusten mukaisesti. Hän ei koskaan pyydä mitään, ei ilmaise toiveita, haluja tai mielipiteitä. Hän ei suutu mistään, mutta ei myöskään naura. Hän toimii tunnollisesti ohjeiden mukaisesti silloinkin, kun leikkii. Hän ei koskaan konfliktoi, ole eri mieltä tai suutu. Pikku Myy hermostuuikin ja huutaa Ninnille: »Eikö sinussa ole yhtään eloa?»

Ninni omana itsenään ei yritä olla vain huomaamaton vaan aktiivisesti piilossa. Tärkeintä ei ole ilmaista sitä, miltä itsestä tuntuu, oleellista on se vaikutelma, joka itsestä ulospäin syntyy. Ettei tapahdu mitään pahaa. Uskon, että ihminen peilaa itseään aina suhteessa muihin ihmisiin ja on herkkä piiloutumaan, jos kokee uhkaa. Samalla menettää palan itsestään. Uskon, että me kaikki kuljemme jollain lailla vaurioituneina, piilossakin. Ihminen on lähtökohtaisesti herkkä olento.

Lopulta Ninnillekin koittaa hetki, jolloin hänestä tulee joku.

Kun Muumipappa on työntämässä Muumimammaa leikkilään laiturilta mereen, Ninni luulee tämän olevan vaarassa ja puree Muumipappaa hännästä. Tajuttuaan, että kyseessä olikin leikki, hän säikähtää. Kun kukaan ei kuitenkaan suutu hänelle, Ninni nauraa muiden mukana. Hänestä on tullut olento, joka voi sanoa: *Minä olen.*

MUUKALAISIA

Oivalluksia ajasta, yhteiskunnasta,
ihmisestä ja keskustelukulttuurista.

Kirsi Piha hahmottelee niitä mekanismeja,
joiden vuoksi emme siedä toisiamme tai
jotka päinvastoin helpottavat meitä
ymmärtämään muita. Miksi jakaannumme
meikäläisten ja muukalaisten leireihin?

Muukalaisia on puheenvuoro, jossa Piha
analysoi terävästi sitä, miten mielipiteet
ja asenteet vähitellen muodostuvat.
Yhteiskunnallisena ajattelijana ja entisenä
politiikkona hän tarkastelee poliittista
retoriikkaa ja yhteiskunnallisen päätökseen-
teon vaikuttimia. Kuinka erilaisuudesta
tuli uhka ja pelosta poliittinen ajuri?

	 9 789510 487273
www.wsoy.fi	84.2 ISBN 978-951-0-48727-3

